

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

Telepítés vagy egyéb?

Irta: Pajtás.

Telepítés. Egy új eszme, a melylyel néhány közlemény foglalkozott s a legutóbbi azzal, hogy nincs érdeklődés az új eszme iránt; nem akar senki hozzá szállani s így csakhamar a feledés homályába fog veszni.

Miről is volna szó tehát? Ha jól értettem a dolgot, arról, hogy nyugdíjas legénységünk az állam által telepítésre szánt helyeket kapna s anyagi boldogulását az új foglalkozása révén tetéznék be, ha — tegyük fel — Isten is úgy akarná.

Az említett közleményekben megragadta figyelmemet az a szép és nemes eszme: legénységünkkel ha lehet jót tenni. Ezen kezdem meg gondolataim fűzését, mert ez már mint tisztai bajtársat érdekel, hogy mi módon tehetünk jót legénységünk érdekében.

Arról volna szó tehát, hogy legénységünknek az a része, mely hosszú esendőrségi szolgálata után nyugdíjba megy, életének hátralévő idejét milyen hasznos foglalkozással töltse, a mi anyagiilag is jövedelmező lehetne. Szóval találjunk ki *valami nyugdíjas esendőrnek való foglalkozást és életcélt.*

Ha az ember ezt mint kérdést tenné fel valakinek, az bizonyára kérdéssel felelné s azzal kezdené, hogy hát mihez is értesz barátom, hogy foglalkozást és életcélt mondhatassak neked? Így is van ez. Ha valaki a mint mondani szokták, egy foglalkozás mellett megette életének fele kenyerét, annak már csak valami hasonló foglalkozáshoz van kedve, mert az öreg fej már nehezen tanul új mesterséget.

Az élet elég példát mutat arra, hogy a mi esendőreink ha megválnak a testületből, az ott elsajátítottak alapján keresnek új foglalkozási teret. A fegyelmesség, rendszeret, pontosság, irodai teendőkhöz való jártasság az a töke, a mi a volt esendőrt érvényre és kenyérhez juttatja postánál, vasutnál, rendőrségnél, irodákban stb. De ezeket csak részben tartom nyugdíjas esendőrnek ajánlható foglalkozásnak. Az időhöz kötött munkának folytatása pihenés nélkül, talán a sirig, a nélkül, hogy anyagiilag valami nagy eredményről beszélhetnénk, nem az a foglalkozás, nem az az életcél, amit jóakarattal bármelyik nyugdíjas emberünknek ajánlhatnánk.

Magam részéről nem ajánlom a telepítést nyugdíjas foglalkozásnak. Meg is indokolom, hogy miért.

A teleposnak földmivelő embernek kell lennie, olyan földmivelőnek, a ki a kis gazdaság minden csinját-binját érti. Szükséges, hogy tetterős, a fáradalmakkal daczoló szervezettel legyen megáldva, hogy legyen némi tőkéje, a mivel belekezdjen vállalkozásába, mely éjjelét és nappalát felemészti a kísérletezőnek és nem nyujt feltétlen kilátást a boldogulásra.

Mit nyujthat ezen kívánalmakkal szemben egy nyugdíjas ember?

Földmivesnek földmives, de nem az, a milyenre szükség volna, mert önállóan gazdálkodni nem tud, mert nem tanult földmivelő, csak őstermelő a szó szoros értelmében. Földjét kihasználni, terményeiből megélni alig tudna. Szervezete nem az idegölő, izgató gondoskodásra, hanem a pihenésre vágyik. Kis tőkéje, a mit sok éven át összekuporgatott, arra való volna, hogy egy kétes eredményű vállalkozásba ölje? Bizony nem a mi nyugdíjasainknak ajánlható foglalkozás, hogy valaki éveken át azért lett legyen esendő, hogy újra abba a primitív földmivelő sorba jusson, a hol kezdette, nem lehet ambíció. Nem lehet itt azzal érvelni, hogy valaki restellené újra a «paraszt» sorba kerülni, mert ha volna egy pár 100 hold földje lenne szívesen bármelyikünk «paraszt».

Más kérdés itt a lényeges. A földmiveléshez egész ember kell; a nyugdíjas pedig már nem az. Azt sem lehet érvül felhozni, hogy beletanul valaki, mint a soba földet nem művelt zsidókkal történt, mert azokat a szükség kényszerítette reá, a szükség pedig nagy hatalom. A mi nyugdíjasainkat azonban nem hajtja a szükség arra, hogy ilyen vállalkozásokba fogjanak. Inkább a tétlenségtől való félelem ösztökéli valami felig pihenésnek beillő foglalkozás keresésére. Próbáljunk tehát valami jobb kilátással kecsegtető foglalkozást ajánlani.

Az a foglalkozás, a mit én ajánlok, ugyanesak magyar embernek való foglalkozás. Földmivelés, de nem nagyban, telepos módra, hanem kocsiban. Ez a kertmivelés.

Kocsiban lehet kezdeni. Egy kis ház, egy 1—2 holdas kert. A kert megművelése nem oly nagy feladat, mint a szántóföldké. A kert jövedelme aránylag sokkal nagyobb és biztosabb jövedelem, mint bármilyen szánto-

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. esendőség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oeskal és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón esaközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.** 6

földé. A kerttel való gazdálkodás gyakorlati elsajátítására alkalma van akármelyik csendőrnek már az őrsön.

Szolgálati ideje alatt összegyűjthet annyi tudni valót, a mivel bátran hozzá kezdhet a maga kertjének, kis gazdaságának a berendezéséhez.

Lássuk tehát mindjárt egy terv formájában, hogy mit várhatnánk a kertgazdaságtól.

Vegyünk egy egy katasztrális hold területű telket, a mely tisztán kert céljára szolgálna s ezenfelül egy pár négyszöglet, a mi a ház és udvar céljára volna. Jól termő földön valami kisebb városban vagy annak a közelében megszerezhető volna 2—3000 koronáért. Egy kis lakónház felépítése azon s a melléképületek mondjuk kerülnének 5—6000 koronába. Az egész befektetést, ha megtakarított pénzéből a nyugdíjas teljesen nem is fedezhetné, a fennmaradó terhet lassan nyugdíjából is törleszthetné. De ha pénze nem marad, miből fog megélni? — kérdezheti valaki. Ott van a kert és az udvar s az segít szépen, ha valaki előrelátással, tervszerűen fog bele a gazdaságba.

Kezdjük az udvar berendezésén. Sertés, baromfi, úgy mint az őrsön, s ha telik, egy tehén még, s máris fedezve jóformán a házi szükséglet, sőt ha nem túl nagy a család, még értékesítésre is marad felesleg. Most vegyünk a kertet. Egy nagy részét szépen tervszerűen beültetjük gyümölcsfákkal, még pedig csak finom gyümölcs fajokkal, a melyeknek piacza és értéke van bárhol. Ültessünk törpe és magas gyümölcsfákat vegyesen. A szélekre szilvafákat, meggyet, cseresznyét, birsalmát, egy-két diófát, barackot. Az utak szegélyezésére köszmété- és ribizlibokrokat, mindenből a lehető legjobb fajokat.

Csupán ezekből már igen szép jövedelemre lehet kilátás.

Igen, de addig, a míg a fák teremnek, miből pénzünk es élünk? — vetheti közbe újra valaki.

Erre is megfelelünk. Ültessünk szamóczát, telepítsünk spárgát, készítsünk veteményes ágyásokat. Termesszünk sok paradicsomot, hagymát, borsót, paszulyt, takarmányrépat is, mert mindenik kell a házhoz és keresett czikk. Készítsünk méhest, ha a vidék alkalmas a mézgyűjtésre s a mézből is pénz kerül a házhoz. Ha van szederfa a vidéken, próbálkozhatunk selyemtenyésztéssel, a mihez alig kell befektetés és nagyon szép jövedelmet biztosít. És lehet sok más olyan dolog még, a mi jövedelmet hoz a házhoz. Mindezen munkákat pedig nyugodtan, kevés napszámmal a nyugdíjas csendőr élvezettel és kedvvel fogja végezhetni. Hiszen közigazdálkodást vezet a saját családjának úgy, mint valamikor csendőr korában tette.

Ime leírtam egy kis gazdaság megalakításának tervét szeles vonalakban. Ebből is látható, hogy ilyen kisebb vállalkozás is mekkora anyagi befektetéssel jár; hát

még egy telepes vállalkozása, a ki jóformán azt sem tudja, mibe fog bele.

Távol áll tőlem a telepítés eszméjét kisebbiteni, csak arra akartam rámutatni, hogy nem olyan könnyű dolog abba belefogni, mint a milyennek látszik.

Próbálják embereink először a kevésbé kétes kertes, házas megtelepedés gondolatát megvalósítani s ha az sikerül, lehet szó egyébről is.

A ki sokat markol, keveset fog — tartja a közmondás. Markoljunk annyit, a mennyit foghatunk is.

Én azt hiszem, hogy a mi nyugdíjas embereink ambícióját ki fogja elégíteni, ha bármelyike elmondhatja magáról, hogy van egy kis házam, kertem; a kinek pedig kedvez a szerencse még megtoldhatja egy kis szöllőmmel, mahommal, kaszálómmal s más jó dolgokkal is.

Bizony bajtársak én csak azt tanácsolom, hogy ne képzeljünk elérhetetlen célokat magunk elé, a melyek nehezen valósíthatók meg. Elégedjünk meg azzal, hogy öreg napjainkra lesz egy kis házunk, kertünk, hol békében megbuzódhatunk, mert a miénk. Ne kergessünk délibábot. És készüljünk első szolgálati évunktől arra a békés öregségre, a melyre minden tisztességes, munkásembernek joga van. Használjuk fel az őrsön létünket arra, hogy a kis gazdaság és a kert minden ismeretét gyakorlatilag elsajátítsuk. Legyünk takarékosak, számítottok, önfegyelmekkel, mert hasznát veszszük úgy a tesületben, mint késő öregségünkben.

Így olva megnyugvással és meglelégedéssel szolgálhatunk; a meglelégedett ember pedig boldog.

Rablógyilkosság.

Egy öreg csendőr naplójából.

1891 december 2-án, a máskor oly csendes kis Nádudvar lakói óriási izgalomba jutottak. Férfiak és nők csoportokban álltak az utcákon és felháborodással tárgyalták az akkor történt rablógyilkosságot; találgatták, ki lehetett oly elvetemedett gonosztevő, hogy azt az öreg, tőpörödött anyokát, Keseru Katalint meggyilkolta. Valami tompa eszközzel ütötték fejen, úgy hogy belehalt sebeibe. Asztaliókjából 38 koronát raboltak el; az öreg asszony halálos ágyán csak néhány összefüggéste-

A legjobb órák, 47

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágáig, egy koronáért, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művészeti Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett. Arjegyzék ingyen!

len szót mondott, annyit, hogy: két ember, kik közül az egyiknek hosszú kabátja volt, követte el a gyilkosságot.

Egyik nap a rablógyilkosság elkövetése után névtelen levél érkezett a község bírájához, melyben tudtul adja a levélíró, hogy a gyilkosságot bosszúból követte el és még két ilyen bosszuművet fog elkövetni és mikorra a levél a polgármester kezébe kerül, ő már tíz órányira lesz a falutól.

A levélnek mindenesetre az volt czélja, hogy a gyanut elbárítsa a nádudvariakról. Az őrmester és én bizalmi embereinket mozgósítva mihamar megtudtuk, hogy a gyilkosság elkövetésének idejében az ugyanabban a faluban lakó utczaseprőnek neje K. Mária, a meggyilkolt Keserü Katalinnál volt és tőle egy zsirosbödönt kölcsönzött.

Elmentünk tehát a községi esküdttel K.-ék lakására és kihallgattuk a házaspárt, egymástól gondosan elkülönítve. Mindkettő azt vallotta, hogy a tettesről semmit sem tudnak. De megállapítottuk, hogy K.-ék december elsején disznót öltek és a zsír eltevéséhez elég edényrel rendelkeztek; a bődönnek kölcsönkérése csak ürügy lehetett, hogy kikémlhessék, egyedül van-e ottbon az öreg Keserü Katalin.

Megtudtuk azt is, hogy november végén, tehát a gyilkosság előtti napokon K. házaspárnak pénzük nem volt, a gyilkosság után pedig 60 koronányi adósságot kifizettek, annak daczára, hogy K. utczaseprőnek csak 32 K keresete volt. Ezenkívül az asszony kezén bőrhorzsolások voltak, melyek harapás és karmolástól származtak.

A lakás átkutatásánál egy régi iskolatáskában valami bizonyítványt találtunk, melynek hátsó, üres oldala czikkczakkosan le volt tépve. Ez a papírdarab egészen hozzá illett a községi bíróhoz küldött levéléhez; azonkívül véres ruhadarabokat is találtunk, frissen kimosott véryomokkal, továbbá egy kavicsstörő kalapácsot, melynek fanyelét lekaptarták, mert valószínűleg véres volt. Azt is megállapítottuk, hogy K. János a gyilkosság idejében, a meggyilkoltnak báza mellett elment kalapácsával kezében állítólag munkába indult.

Igy halmoztuk lassan, de következetesen a bizonyítékokat, hogy csakis K. János és felesége követhették el a büntettet. Az asztaliók szétverése is férfikézre vallott. Az asszony gyilkolta meg Keserü Katalint, férje pedig vigyázott és csak a rablásnál segítkezett.

Az utkaparó felesége eleinte tagadott, de később, a sok bizonyíték sulya alatt bevallotta tettét, hanem azt, hogy férje is büntársa volt, mindvégig tagadta. Az asszonyt életfogytiglani fegyházzal sújtotta a büntető törvényszék; férjét fölmentették, de később a borzasztó lelki furdalástól kinezva sajátkezüleg vetett véget nyugtalan életének. — Kötélhalálra ítélte önmagát.

*

N. városnak és környékének közbiztonsága a 70-es évek elején a legnagyobb fokú súlyedést mutatta. Napirinden voltak a lopások, rablások, betörések; különösen a paraszt lakosság élt e miatt a legnagyobb aggodalomban.

Akkoriban még semmiféle büntetőtörvény nem gondoskodott a muukakerülők és csavargókról, nem voltak még javítóintézetek, ahol az ilyen alakokat elhelyezhessék, és így minden intézkedés arra szorítkozott, hogy a kit elfoghattak, egyszerűen csak kitolonézolták a városból.

Koldusok, betörők, gyujtogatók a közelfekvő helységekbe és majorokba húzódtak, ott udvarról-udvarra felgyujtották a parasztok házait. Jaj volt ilyenkor a szegény parasztasszonynak, ha egyedül volt otthon.

Hogy a csavargókat és a koldusokat kissé megszelídítsék, a legtöbb parasztház ablakfülkéjében ott állt a telt korsó úgynevezett „koldusborral”; ha a jött-ment népség teleszitta magát, még pálinkát és élelmiszert követt, pénzt is a legnagyobb mennyiségben. Egyik koldus a másiknak adta a kilinest és így ment ez egész nap. Ha a ház összes lakói künn voltak a mezőn vagy házon kívül másutt elfoglalva, a legtöbb esetben betörték és loptak, a mihez csak hozzájutottak. Ha ilyen gazembereket megleptek munkájuk közben, erőszakról sem riadtak vissza.

Az erdőben vagy mocskos lebuajokban összejöttek esténként a „koldusok”, ott megbeszélést betöréseiket, elköltötték összelopkodott és összekoldult ennivalóikat és mikor beállt az éj, felkeresték, gyakran ittasan a parasztházakat, hol kieroszakolták maguknak az éjjeli szállást.

Ily körülmények közt a lakosság csak sóhajtozott, hogy megszabaduljon e csöcseléktől. A rendőrség kevés volt, a csendőrök pedig igen ritkán látogattak a községbe és a közelében levő majorokba, mivel az őrsök nagyon távol voltak egymástól. Vasutak és postaösszeköttetések, melyek a gyors nyomozás és üldözés előfeltételei, alig voltak egy-egy helyen és így az egész közbiztonság gyengén állott.

P. községben négyen voltunk akkor az őrsző beszoztva, éjjel-nappal keményen dolgoztunk; alig hogy visszatértünk fáradtságos szolgálatunkból, újabb följelentések érkeztek és ismét mennünk kellett.

Az 1872. évi hamvazószerdáján ismét szolgálatba vezényelték. Valamelyik parasztházba éjjel betörték és pénzt meg más egyéb holmit, meglehetősen értékűt, elloptak.

Nyomára jöttem annak, hogy a lopás napján egy csavargó sokat járt az említett parasztház körül. A községtől legtávolabb fekvő pusztáknak és majoroknak korcsmáit és a lebuokat átkutattam és megtudtam, hogy S. helységben jelenleg a legtöbb csavargó kóborol, kik még valami farsangi mulatságot is tartanak hirbedt korcsmájukban. Beléptem a korcsma helyiségébe, melyből csak úgy ömlött felém a pálinkagőz és dohányfüst; mikor szemem ezt kissé megszokta, láttam, hogy a szoba közepén egy kintornás tánczhoz muzsikál. Vagy 25—30 gyanus alak között észrevettem néhány előttem már ismerős tolvajt és betörőt, kik suttogva beszéltek egymással.

A zene elhallgatott. Asztaltól-asztalhoz mentem és a jelenlevőket igazolásra szólítottam. Ekkor mellém sompolygott Kormos Jóska, a kit néhány év előtt betörés miatt elfogtam és a ki nem rég szabadult ki a börtönből; azt leste, hogy mikép vizsgálgom át társainak munkakönyvét. Sejtettem, hogy rosszban sántikál és nem tévesztettem szem elől. Egyszerre csak látom, hogy nadrágzsebében keresgel valamit. Hirtelen odanyulok és egy félig kinyitott kést rántok ki zsebéből. A mi ezután történt, az gyors egymásutánban következett. Kormost és hat társát letartóztatva, részben okmányhamisítás, részben csavargás miatt a község házára kísértem őket. Ott megmótóztuk és az említett betörésről meg más egyéb betörésekről mindenféle holmit találtunk náluk.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a leginkább migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1,20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Káispesztén. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

Egy óvatlan pillanatban Kormos Jóska birtelen megkapott engem; a helyzet nagyon kritikus volt, élet-halál harcrot vívtunk egymással: fegyveremet a szűk helyiségben nem tudtam használni; egy másik csavargó lecsavarta a szuronyt puskámról és szintén nekem jött. Ebben a pillanatban azonban sikerült magamat kiszabadítani, villámgyorsan kardom után nyultam és olyat vágtam Kormos Jóska fejére, hogy menten a földre bukkott és úgy feküdt ott, mint egy halott; a másik vágással annak a csavargónak, ki szuronyomat elvette, olyat sujtottam karjára, hogy minden kiesett kezeiből. A szuronyt lábammal hátra dobtam és a karddal kezemben álltam ott, készen minden fenyegető támadást elhárítani.

A bíró a harc kezdetén kisetett az utczára, hogy segítséget hívjon.

Kormos és társának megsebesülése után a csavargó banda megbunyászkodott és felhagyott az ellenszégüléssel. A sebesülteket orvossal megvizsgáltattam, ki Kormos Jóskán (a ki a kórházba került) életveszélyes koponyavágást konstatált, társának pedig tenyere volt széjjelbasítva.

Kormos Jóska ugyan élethen maradt, de örök emlékül homlokán es arczán viselte azt a sebhelyet, melyet batóság elleni erőszak miatt kapott.

Kiderült később, hogy ezen csavargókkal egy tolvajszövetkezetet tettünk ártalmatlanná, mely S. községet és környékéek közbiztonságát sokáig veszélyeztette.

Mindnyájan részben hirtőnre, részben fegyházra lettek elítélve. A környék huzamos időn át ment volt a csavargóktól és betőrőktől.

Az alföldi földrengések.

Az idei nyár folyamán pusztított alföldi földrengésekről érdekes cikket olvasunk az „Uránia” folyóirat legutóbbi füzetében dr. Pécsi Alberttől, melyet az alábbiakban érdekesnek tartunk olvasóinkkal is megismertetni.

Július nyolczadikán hatalmas lökés rázta meg az Alföld nyugati részét a veszedelmesen megrongálta Kecskemét város épületeit. Az első, erős rengést rövidebb-hosszabb időközökben több más, gyöngébb követte, a melyek azonban az ijedelmén kívül egyéb bajt alig okoztak.

Az utólökések alig fognak valakinek föltűnni. Más földrengések alkalmával is minduntalan tapasztaltuk, hogy a földkéreg egy-egy nagyobb rázkódtatás után zökkenésekkel foglalja el új egyensúlyi helyzetét. Annál különösebbnek találhatjuk a tünetmenny szinterét s ez valóban megérdemli, hogy tüzetesebben foglalkozunk vele.

Hosszú megfigyelés-sorozatból tudjuk, hogy a legerősebb földrengések a gyűrődések területére esnek. Földünk hegységei között három főtipust különböztethetünk

meg: vulkánikus, gyürt és rögbegységeket. A vulkánikus vidéket kúpos alakú külön álló hegyek jellemzik, a melyek tetején vagy oldalában kráterek nyílnak. A bedugult mély krátereket gyakran tavak, tengerszemek töltik ki. Az ilyen vidékek aránylag kevésbé veszedelmesek: a földalatti erők, ha még működnek, kitörésekben nyírnak, a melyek csak kevésbé reszkeltetik meg a talajt; ha már kibaltak, akkor meg csaknem teljesen nyugodtak. Tipusos alakjuk a Franciaország közepén elterülő auvergnei fenföld. A rögbegységek összetört vidéken keletkeztek; egyes darabok a törésvonalak mentén lecsúsztak, lesüllyedtek, míg más rögek fennmaradva hegységeket alkotnak. Legjellemzőbb alakjaik Közép-Németországban találhatók, de ilyen törést sokkal közelebb is láthatunk: A Gellérthegy dunai oldalán meredő dolomit-sziklafal is ilyen törés maradványa s a városligeti artézi kút fúrásakor ugyanezt a dolomitot ezer méter mélységben találták meg. A lesüllyedés tebat elég nagymérvű volt. Szeizmikus szempontból az ilyen vidék sem nagyon veszedelmes. Kisebb lökések gyakran előfordulnak itt is, de katasztrófa soha.

Legveszedelmesebbek a gyürt hegységek, ezek közt is a fiatalok. Az ilyen helyeken a rétegek ránczokba vannak gyűrődve, tehát ugyancsak messze vannak a vízszintes egyensúlyi helyzettől. Azonkívül a repedések itt sem ritkábbak, mint a rögbegységekben. Bár a föld hegységeinek túlnyomó része ebbe a kategóriába tartozik (Kárpátok, Alpok, Himalaya, Cordillerák stb.), bolygónk felületének, sőt a szárazföldek területének is aránylag kis részét foglalják el. Mindazonáltal ezen az aránylag kis darabon mennek végbe az összes földrengési katasztrófák, hogy csak a legutóbbiakat említsük: Messina, Kalabria, San-Francisco, Valparaiso, Japan, India, Turkesztán. A mióta érzékeny szeizmográfjaink vannak, tudjuk, hogy a tengerfenék sem kivétel e szabály alól: az imént említettekhez hasonló erejű rengések ott sem fordulnak elő.

Az alföldek jóformán teljes biztonságot nyújtanak a nagyobbseverű talaj-rázkódások ellen — de csak az igazi alföldek. Azokat a rónákat akarjuk így nevezni, a melyeknek nemcsak a felszine sík, hanem, a hol az aló rétegek is vízszintesek, egyensúlyi helyzetben vannak. Ha itt-ott előfordul is egy-egy törés, szakadás, az egyes kéregdarabok oly jól vannak alátámasztva, hogy egyik sem süllyed le, egyenlenségek nem támadnak. Gyűrődésnek nyoma sincs. Ilyen igazi őssíkság a kanadai vagy a skandináv-orosz tábla, a hol a rétegek a geológiai idők óta nyugalomban vannak.

A mi Alföldünk nem ilyen. Az artézi kutak fúrói nagy mélységéig vízszintes lerakódásokat találtak, de azokon túl már felbukkant a környező hegységek őssíksága és pedig különböző mélységekben. Eötvös báró nebulásági mérései is azt mutatják, hogy az alföld alatt a tömegeloszlás egyenlőtlen. Egyes törésvonalak a földrengések segítségével is megállapíthatók: előfordul, hogy a rengés egy-egy vonal mentén messzire terjed, de a vonal másik oldalán, a szakadás miatt csak igen gyöngén vagy egyáltalában nem érezhető.

A napjainkban megállapítható tünetmennyekből következtetést vonhatunk Alföldünk szerkezetére és történetére. Valószínűleg gyűrődött, de mindenesetre lesüllyedt és összetöredezett hegyvidék terül el lábaink alatt, a melynek csak egyes töredékei maradtak fenn, mint a Bihar, a Mecsek, a Magyar Középhegység s ennek keretében a budapestvidéki hegyek is. A beszakadás szélein, a Kárpátok belső oldalán vulkánikus tömegek, lávák toltak a felszínre s úgy látszik, épen a legkényesebb

A gombos-erdőnél új vasúti Duna-híd. — Az új híd, mellette a régi gőzkomp.

helyeken ezek helyreállították az egyensúlyt. A jelen korban, beleértve ebbe a történeti időket is, a szeizmikus tevékenység nem is a széleken tapasztalható legintenzívebben, hanem egyes törésvonalak mentén, a melyek észak-nyugat-délkelet és északkelet-délnyugati irányban keresztül-kesül a nagy magyar medenczét egészen sakkéztáblaszerű négyzögekre osztva ezt a hatalmas területet. Ilyen törésvonalak mentén zökken egyet-egyet az Alföld, mert a süllyedés még folyton tart, egészen addig, a míg egyensúlyi helyzetét el nem éri. Ilyen zökkenések voltak azok, a melyek körülbelül egy évszázaddal ezelőtt Komárom városát döntötték romba és Moór vidékét rázkódtatták meg. Ezekhez kell sorolnunk a kecskeméti rengéseket is.

Sok szó esett az utóbbi időkben a „tektonikus” rengésekről, úgy, hogy talán nem árt e szónak értelmével röviden foglalkoznunk. Az eredet szempontjából három csoportba szokás osztani a rengéseket: omlásos, vulkánikus és tektonikus. Az első fajta leginkább meszes, karsztos vidékeken fordul elő, hol a víz a könnyen oldódó kőzetekben üregeket, barlangokat váj ki, a melyeknek mindinkább vékonyodó boltozata idővel nem bírja ki a reája nehezede rétegek nyomását a bizonyos határon túl beszakad. A lezuhanó tömegek ütése megrázkódtatja a talajt, de az ilyen rengések nem terjednek messzire és ritkán jelentkeznek nagy erővel. A vulkáni kitörések szintén megrázkódtatják a talajt s ilyen alkalmakkor nagy energia szabadul föl, de ezt jó részben fölemészti maga a kitörés, úgy hogy a rázkódtatás rendszerint ilyenkor sem erős. A legnagyobb szerű tömeggáttelek úgy állnak elő, hogy a Föld összegyűrődött, töredezett felső rétegei igyekeznek az egyensúlyi helyzetnek megfelelő vízszintes felülethez igazodni. Szilárd testek azonban nem engednek oly könnyen a reájuk ható erőnek, mint a folyékonyak vagy légneműek. A helyzetváltozás csak akkor áll be, ha a reájuk ható erő nagyobb az egyes részecskéket összetartó erőnél. Ilyenkor azonban a változás hirtelen, zökkenészerűen következik el s az e fajta zökkenések a legerősebbek mindazok között, a melyek földünket megrázkódtatják. Az itt elmondottakból következik, hogy tektonikus földrengések a gyűrődések területén fordulnak elő leggyakrabban és a legnagyobb erővel. Bár nem nagyerejűek, tektonikus rengéseknek kell minősítenünk az alföld zökkenő süllyedésével járó rázkódtatásokat is és pedig annál inkább, mert az egész tágabb értelemben vett környéken eem vulkánikus működésről, sem barlangbeomlásról, de még könnyen oldódó kőzetről sincs tudomásunk.

A történelem már évszázadok óta számos oly rengést jegyzett fel, a melyek alföldünket megrázták, de a komáromi és moóri rengések az egyedüliek, a melyek erősebb a legutóbbi kecskeméti nagy földrengéséhez hasonlítható; a többi, azóta elfordult lökések mind messze mögötte maradnak. Mindazonáltal túlzás volna a jelen esetben katasztrófáról beszélni. A san-franciscoi rengés például a Föld összes obszervatoriumának szeizmográf tűit több centiméternyire kilóditotta, míg a kecskeméti nagy földrengés már Párisban is csak két milliméternyi kilengésre készítette az érzékeny Wiechert-inga tűjét, bár Budapesten elég erős volt arra, hogy az itteni Wiechert-ingát leszerelje, úgy hogy itt csak a kevésbé érzékeny Bosch-inga jegyezhető föl elejétől végig a talaj mozgását.

Az a terület, a melyen emberileg érezhető volt a rengés, szintén nem megvetendő: Réthly Antal előzetes számítása szerint körülbelül egy ötödét teszi ki a Magyar birodalom területének. A rezgések tovaterjedésében nagy

szerpepe volt ez alkalommal is a törésvonalaknak; ezek az okai annak, hogy az érezhetőség határvonala korántsem köralakú, hanem északkelet-délnyugat irányban elnyúlt hosszúkás idomot zár be.

Maga a pusztításoktól sujtott terület, a mint az a legtöbb esetben lenni szokott, most sem volt nagy; ugyan csak Réthly számításai szerint 500 km², vagyis kisebb mint Kecskemét s két és félszer akkora mint Budapest város batára.

Kétségtelen, hogy a pusztulást olyan rengés esetén, mint a kecskeméti volt, nem nagyon nehéz elkerülni. Azt nem kívánhatjuk egy fejlődő modern várostól, hogy faházakat építsen, a melyeket be sem ásnak a földbe, mint azt a régi japánok tettek. Az ilyen, a talajra reáállított házat nem dönti le a földrengés, hanem csak ide-oda lökdösi s ba elég szilárdan van szerkesztve, akkor meg sem rongálja. Próbálkoztak még ennél is mozgékonyabb épületekkel: kerekre rakott házakkal. Ezeknek még kevesebbet árt a lökés, de helyükből nagyon könnyen kimozdulnak, a szél is elviszi őket, annyira, hogy nagy szélviharban vagy heves földrengés alkalmával egymásnak is szaladnának. Ezért nem is terjedtek el a kerek házak, sőt a modern városi élet már a tűzveszélyes egyéb faházakat is kezdi kiszorítani. Helyüket a vasszerkezetek, az egymásba kapcsolódó téglák foglalják el, de legújában mindezeknél előnyösebbnek látszik a vasbeton.

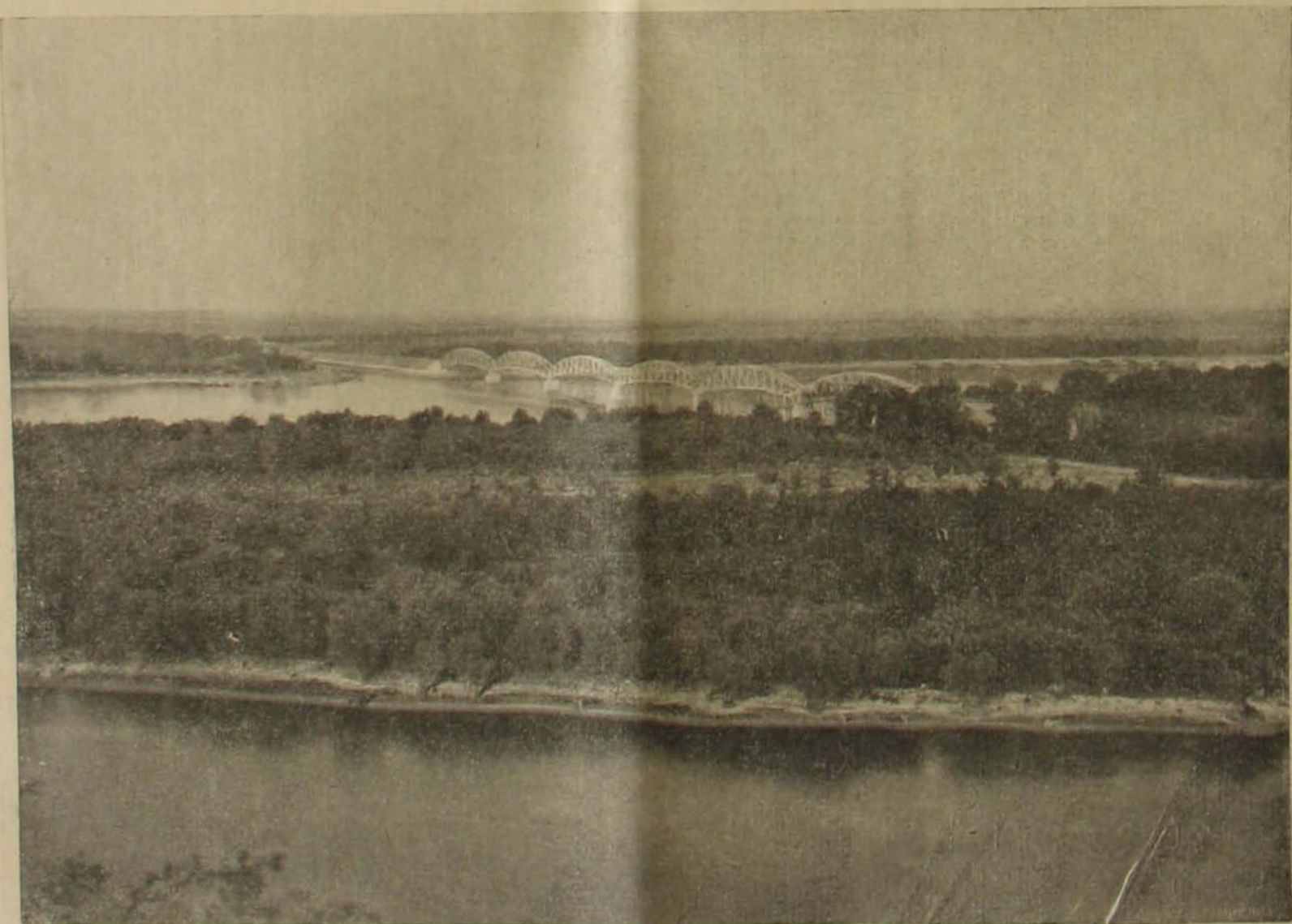
Az épület ellenállása különben nem csak az anyagtól függ. A földrengés inga-lengésszerű mozgásba hozza az épületeket, a melyeket alapjuknál fogva ráz meg. Szükséges, hogy az épület minden része egyszerre, egyformán és egy időben lengjen. Ha egy bosszú, vékony torony hozzá van erősítve egy széles alacsony házhoz, akkor a torony és a ház lengéseje más-más lévén, elfordul, hogy az egyik jobbra, a másik balra akar mozogni s így egymástól elszakadnak. Innen van, hogy a keresztény templomokat a nagyobb földrengések rendszerint romba döntik, míg a mohamedán templomok különálló minaretjei sokkal ellentállóbbak. Ha az épület minden részének lengéseje ugyanaz, akkor aránylag nagy ingásokat is kibír minden jelentékenyebb rongálódás nélkül. Számos egyéb építési szabályt alkottak még azokban az államokban, a hol a földrengések állandó veszedelemmel fenyegetik a lakosságot. A rendelkezések közül legyen szabad a kiugró orkélyek eltiltására felbivnunk a figyelmet, annál is inkább, mert ezek nem csak gyöngítik az épületet, hanem nappali földrengés esetén a legnagyobb mértékben veszélyeztetik a járó-kolók testi épségét.

A kecskeméti pusztulás képe aligha fog új tanulságokkal szolgálni. Mindenütt a megszokott törések láthatók. Először a kémények dülnek le; ezek válnak ki legjobban az épület testéből. Sokat szenvedtek a tornyok is, de ezek, szilárdabban lévén építve, nem omlottak be.

KÉPEINKHEZ.

A gombos—erdődi új vasúti Dunahíd.

Még abban az időben, ezelőtt 30 esztendővel, mikor még a nagy folyamokra való hidaknak építési technikája csak a fejlődés kezdetén volt és az áldozatkészség se volt még annyira kifejlődve az emberekben és egyes intézetekben mint ma már, akkor létesítették, még pedig amerikai minta nyomán azt a gőzkompot, a mely a vasúti forgalmat Gombos és Erdőd között közvetítette.

A gombos-erdődi új vasúti Dunahíd. — A híd látványa.

Olvasóink közül bizonyára sokan látták ezt a mai modern viszonyokhoz mérten már nehézkes, de ritkaságánál fogva bámulatosan csodás alkotmányt. Mert a ki Gombos, illetőleg Erdőd tájékán csak megfordult, az el nem mulasztotta megnézni a vasutnak eme különös kiegészítő eszközén a vonatoknak szokásos részletekben való átszállítását. És bizonyára nem megvetendő összegre rugna azoknak a képes levelező lapoknak az ára is, a melyek a gombos-erdői gőzkomp fényképeit vitték a világba szerteszét.

Most már mindezeknek vége. S a forgalomból kivont régi gőzkomp, a mely annak idején a Duna magyarországi részen még egyedül álló Lánchidnak is erős riválisa volt, mert nemcsak embereket, hanem vonatokat is szállított, ott hever a Dunaparton s bizonyára irigykedve nézi azt a helyettesítésére épült, magasan ívelő gyönyörű hidat, a melyet pár héttel ezelőtt adtak át a forgalomnak, hogy megrövidítse és a téli időjárástól is függetlenítse az itt már majdnem kilométer szélességű Dunán át a vonatközlekedést.

A hid, a melyet a jelen számunkban közölt képeken olvasóinknak bemutatunk, 600 méter hosszú és hat, egymástól 100—100 méter távolságra levő pilléren nyugszik. A pilléreket áthidaló sarlóalakú főtartó vaszerkezet alsó része oly magasan — a víz színe felett 6¹/₂ méterre — fekszik, hogy a hid alatt közlekedő bajóknak rendes vizállásnál le sem kell a kóményeiket ereszteniök. A hid vaszerkezetét a diósgyöri és zólyombrezói vasgyárak állították elő s teljes súlya három és fél millió kilogramm, a hozzávezető töltésekkel együtt hét és fél millió koronába került.

Óriási összeg ez. De a hidépítési technikának egyik igen jól sikerült remeke a hid is, a melynek felépítésére a folyton növekvő délvidéki vasuti személy- és teherforgalom lebonyolításának biztosítása érdekében már szinte égetően szükség volt.

HIREK.

Felhívás. A dr. Dalmai Géza őrnagy-badbíró által összeállított és lapunk mai számának hirdetési rovátában részletesen ismertetett kézikönyvre, mint olyanra, mely főként a csendőr legénység használatára is van szánva, s arra kiválóan alkalmas is, olvasóink figyelmét ezután is felhívjuk.

Vezérfonal a rendőr- és védőkutya idomításához lélektani bizonyítékokkal. Írta: Most Konrád hadnagy szolgálaton kívüli viszonyban, cs. kir. rendőrbiztos. Fordította: Sz. Patajolt Sándor volt m. kir. csendőrségi felügyelő. Kiadóhivatal IV., Egyetem-utca 4. Csinos vászonkötésű és sok illusztrációval díszített könyv holt ára 4 K 50 fill. A tiszta jövedelem részben a létesítendő magyar csendőrségi internátus és részben a Magyar Rendőrkutya Egyesület javára fordítatik. A fordító következő észrevételeivel vezeti be a könyvet: «A termékeny német irodalom a rendőrkutya idomítására rövid tíz éven belül már hat szakutasítást dobott a könyvpiacra, melyek közül a Gessbach-féle már hatodik kiadását érte el és több mint huszezer példányban forog közkezen. Mind e segédkönyveket részben átlapoztam, részben áttanulmányoztam s hogy ezek közül éppen az előttünk fekvő művet választottam ki és fordítottam magyar nyelvre, azért tettem, mert volt alkalmam a szerzőnek felolvasásait hallgatni, vele eszmecserét folytatni és az általa gyakorlatilag bemutatott

eredményekben sokszor bámulatos bizonyítékát látni annak, hogy gyors és maradandó eredményeket a kutya idomítása terén csak akkor érhetünk el, ha a kutyanak lelkéhez tudunk férkőzni és oktatásunk' módszerét az ő lélektanához tudjuk alkalmazni. E könyv, mely német eredetiben most jelent meg második kiadásban és melyet eddig 6000 példányban nyomtattak ki, első megtekintésnél három bevezető szakaszában talán kissé terjedősnek látszik, kissé gyakran bocsátkozik ismétlésekbe; nem feltétlenül szükséges ezen szakaszokat elolvasni. De a ki a lélektani alapon felépített idomítási módszerbe mélyebben behatolni óhajt, annak e szakaszok elolvasását is melegen ajánlhatom.» Tartalma: Az idomításról. Az idomítás lélektanához. Az ember és a kutya közti megértés. Az idomítás gyakorlatahoz. Valamely cselekvés folytatására vagy abbanhagyására való behatás hangjelek által. A menetnem gyorsítására és lassítására való befolyás. A pórázonvezetés. Szabadon követés lábon. Az előrefutás. Az ugrás. A leülés. A lefekvés és «hozzám» jövés. Hangadás jelre. A bozás. Tárgyak megőrzése. Az élelem megtagadása. A fürkésző munka. Lövés-szilárdság. Bot- és ütés-szilárdság. Munka a nyomon. A vízmunka. Zárszó.

Orvtámadás. November 2-án este 11 órakor, a zalamegyei hegyesi erdőszélben portyázott Zóka János kapolcsi őrsbeli csendőrré egy ismeretlen gonosztevő, sérülés nélkül, orozva rálőtt. Zóka csendőr a lövés után futva menekült gonosztevő ellen, — kinek nyomozása folyamatban van — eddig ismeretlen eredménnyel szintén löfegvert használt.

Megtámadott járőr. A jász-nagykun-szolnokmegyei Kenderes községben levő szociálista körben november 5-én rendezett táncmulatságon éjjel 1/2 órakor verekedés keletkezett, mely alkalommal Lukács Imre kenderesi lakos a verekedés színhelyén megjelent Acsai József és Zuzik Péter kenderesi őrsbeli csendőrökből állott járőr tagjai közül Acsai Imre csendőr szuronyos fegyverét, lefegyverezési szándékkal megragadta, s annak birtoklásáért a csendőrrel dulakodásba bocsátkozott. Acsai csendőr a fegyvert támadója kezéből kirántotta és azzal Lukácsot hasba szurva, életveszélyesen megsebesítette.

Megtámadott csendőr. Szabó Ambrus emödi őrsbeli cs. cz. őrsvezetőt séta közben november 5-én este 1/2 órakor Emöd község nagytüzáján Vastyák József emödi lakos és két társa megtámadta. Szabó ez. őrsvezető támadói ellen kardjával védekezett s azok közül Vastyákot súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesítette.

Megszurt csendőr. Geréb Mihály őrmester és Szalai János csendőrből állott rakasdi őrsbeli járőr november 5-én este 10 órakor a krassó-szörénymegyei Tynkó községben Szánda József ottani lakost igazolás céljából a községházához elővezette, hol Szánda a csendőr járőrök pilenésére rendelt helyiségben, egy magánál rejtgetett késsel Szalai csendőr jobb czombját hátulról megszúrta, ennek megtörténte után pedig Geréb őrmester fegyverét megragadta. Geréb őrmester a fegyvert Szánda kezéből visszarántotta s annak tusájával azt úgy vágta mellbe, hogy az legott meghalt. A csendőr, a szurás következtében, könnyű sérülést szenvedett. A eset bírói vizsgálata folyamatba tétetett.

Kérelem. Mezei Károly Szilágycseh községben állomásozó csendőr kéri a IV. számú csendőrkerületben szolgáló Török József csendőrt, hogy címét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az iszákosok szigete. Az „üdv hadserege” az újzealandi partok közelében vásárolt egy szigetet, a melynek Pakatoa, magyarul Mértékletesség az igazi neve. Erre a szigetre, a melyet a hajós nép egy idő óta csak „Iszákosok Szigete” néven ismer, azokat a szerencsétleneket deportálja a Megváltás Hadserege, a kik annyira rabjai a szeszies italoknak, hogy csak úgy lehet őket megmenteni tőle, ha teljesen elkülönítik őket a részeges világtól. Minthogy ezen a szigeten csak a nevezett jótékonyági egyesület hajói köthetnek ki, szeszies italt senki sem csempészhethet az odakerült iszákosoknak. Mint-hogy a telep népe csak gyümölcsfélével él a szomszját csak forrásvízzel oltja el, csakhamar úgy megjavul minden iszákos, hogy nem egy könnyen térnek le többé a templerenczség józan útjáról. A newzealandi törvényhozás is elrettentette a megjavult részegeseket az újabb iszákosságtól azáltal, hogy törvényt hozott, a mely szerint börtönre ítéltető az, a ki négyizben volt már az Iszákosok Szigetén. Egyelőre csak a férfiak számára szerzett szigetet a Salvation Army, de rövidesen az iszákos nőkről is gondoskodik hasonló módon.

Drága hegedűk. Bécsben a multkoriban kiállítás rendeztek drága hegedűkből. Az érdekes gyűjteményben nagy feltűnést keltett egy Stnbiger János által Bécsben kiállított, 1714-ből eredő Stradivári-hegedű, a melynek az értékét 75,000 koronára becsülik. Raner György bécsi hegedűkészítő több nagyon becses hangszert állított ki: egy Stradivárit 1709-ből, a melyik 40,000 koronát ér, Charles Dancla, híres párisi hegedűművész egykori hangverseny-hegedűjét, továbbá egy 1754-beli Rogerius-hegedűt, a melyik 15,000 koronát ér. Handek Károly két Gadagunia-hegedűt állított ki, a melyeknek 30,000 korona az értéke.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Remény. Attól függ, hogy szól a pályázat: ha abban a négy középiskolai osztály megkívántatik, úgy a nélkül nem továbbítják kérvényét, hanem, mint a követelményeknek meg nem felelőt visszaadják. Azt, hogy jelenlegi képesítése mellett az illetékes hatóságnál a felvétele — levele szerint — a pályázati feltételek ellenére is biztosítva volna, ha kérvénye oda juthatna, alig hiszszük. Ügyet előmozdítani nekünk nem áll módunkban.

G. P. 1. Mindig az az őrsparancsnok-helyettes, a ki anuk kiuevezetett. 2. Szabályszerint az, a ki járőrvezetőnek ki van nevezve; egyenlő rendfokozat mellett pedig az, a kit az őrsparancsnok ezen teendőikkel a szolgálatba indításkor megbíz rendszerint azonban a rangban idősebb, különböző rendfokozat mellett a magasabb rendfokozatu, ha csak a szolgálat különleges volta vagy más fontos ok ellenkező intézkedés megtételét szükségessé nem teszi.

10. 1. Véleményünk szerint nem. Olvassa el az „Általános szolgálati határozványok” III. fejezet 13. pontját.

82. 1. A legközelebbi tanfolyamba értesülésünk szerint 120 lesz bevezényelve, de hogy; kik lesznek azok, nem tudhatjuk. 2. Lehet, hogy igen, ha alkalmas a bevezénylésre, úgy bizonyára be is lesz vezényelve.

1848. Igen, mert ha tisztességes és a követelményeknek egyébként megfelel, a származás — nem akadály.

50. 900 korona.

1885. Lehetséges, hogy még ez év december havában.

1885. Igen. Nézzon utána az Illetékszabályzatban.

D. P. cs. cz. őrsvezető. Csak az esetben számítható fel, ha azt már tényleg megkapta az őrs, mert előre, hogy menyit minden esetben nem tudható.

Kük. Sorsjegyei nem nyertek.

G. J. cs. cz. őrsvezető. A 48 óráig terjedő szabadság vagy eltávolításnál a megkezdés órája, ellenben minden hosszabb szabadságnál a napok számítanak.

D. J. A Felsőfőlyamodvány minden melléklet nélkül ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva, közvetlenül torjesztendő fel — Ő császári és apostoli királyi Felsőfőúeuk katonai irodájához címelve — Wienbe.

II. P. 1. Irja meg világosan, hogy mily vizsgát akar tenni, mert sem a mostani, sem az előző leveléből azt kiolvasni nem tudjuk. 2. Az ügyet véleményünk szerint jelentsék szemle alkalmával, vagy pedig, ha addig nem várhatnak, őrskihallgatásou kérjék, hogy az őrsparancsnok tegyen jelentést erről a szakaszparancsnokságnak.

1000. Az áthelyezést szolgálattal ntou kell kérni: hogy átvesszük-e az már más kérdés.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közőshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű shevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. :: :: ::

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

88501 2. sz. A m. kir. pénzügyminiszter urnak a katonai havidijasok, zászlósok és hadapródok szabadság engedélyezése iránt benyújtott kérvényeinek és utleveleiknek bélyegilletéke tárgyában valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz és adóhivatalhoz, valamint a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatalhoz intézett 1909. évi 71185. számú körrendeletét és az ezt módosító 1911. évi 27000. számú körrendeletét az 1892. évi 2. számú „Rendeleti Közlöny”-ben közzétett 6347/eln. sz. körrendeletem hatályon kívül helyezése mellett, tudomás-vétel végett az alábbiakban közzéteszem.

A pénzügyminiszter 1909. évi 71185. és 1911. évi 27000. számú körrendeletei:

1. A közös hadseregheli, honvédségi és csendőrségi havidijasok által, szabadság engedélyezése iránt írásban előterjesztett kérvény — kivéve azt, melylyel az illető külföldre kér szabadságot s mely az O császári és Apostoli királyi Felsége által legkegyelmesebben jóváagyott szabadságolási szabályzat értelmében bélyegmentes, — mindenkor egy koronás bélyegilleték alá esik; a külföldi utazáshoz szükséges utlevélre pedig két koronás bélyeg rovandó le.

A szabadság meghosszabbítása iránti írásbeli kérelmek úgyszintén az új utlevelek bélyegzése tekintetében is a most idézett rendelkezések irányadók.

2. A zászlósok és hadapródok O császári és Apostoli királyi Felségének legfelsőbb elhatározása folytán a legénység, illetve altiszti egyének sorából kivétlenül, nevezettek az ill. díj. 85. tét. 7. pontjában biztosított illetékmentesség többé meg nem illeti. Ennélfogva jövőben a zászlósok, élelmező tiszthelyettesek, segédorvos helyettesek, kezelő tiszthelyettesek és hadapródok mint tisztjelöltek, továbbá a segédelmezésügyi tiszt helyettesek és az élelmezésügyi jelöltek, mint katonaaállományú tisztviselőjelöltek szabadságolási iránti kérvényeik és utleveleik bélyegkötelezettsége tekintetében a katonai havidijasokkal egyenlő elbánásban részesítendők. Vagyis az 1. pontban foglaltak velük szemben is alkalmazandók.

E körrendelet az „A-42.” jelzésű szabály 11. pontjánál, az „A-36.” jelzésű utasítás 1. és 6. §§-ainál, valamint az 1909. évi 29. sz. „Rendeleti Közlöny”-ben (szabályrendeletek) közzétett 10033/eln. számú körrendelet 7. bekezdésénél előjegyzendő.

Budapesten, 1911. évi szeptember hó 16. án.

Huzai Samu, s. k.
honvédelmi miniszter.

Járásparancsnokság felállítására.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület aradi szárnyának területén Kerülőcsön, 1911 november 4-én, egy járásparancsnokság állított fel.

Örsök felállítása.

A m. kir. I. számú csendőrkerület nagyenyedi szárnya területén Nagyponoron, 1911 november 6-án;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület kassai szárnya területén Vashegybányatelepen, 1911 november 1-én;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület szombathelyi szárnya területén Vépen, Alhón, Egerváron és Felsőszölnökön, 1911 november 5-én egy-egy 5—5 főből álló örs állított fel.

Örsáthelyezés.

A m. kir. V. számú csendőrkerület trencséni szárnya területén a tohányi örs, 1911 november 1-ével Poroszkára helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Beosztattak:

1911 november 15-ével:

Cservenits Sándor százados-hadbíró, az V.,
Bogcha Pál százados-hadbíró a VII. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz.

Kineveztetett:

1911 november 1-ével:

törzsrörmesterré:

Hermann György örmester, a VIII. számú csendőrkerület állományában.

Okiratilag megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Besenyei László Béla VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy-oktatótisz, az 1911. évi szeptember 15-én Székesfehérváron pusztított tűzvész alkalmával az élet- és vagyonbiztonság védelme érdekében kifejtett önfeláldozó nemes ténykedéseért.

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Máté Ferenc csendőr ez. örsvezető, mivel egy boltozat fosztogató és a vagyonbiztonságot hosszabb időn át veszélyeztetett tolvajszövetkezet tetteseinek és orgazdájának 11 napon át folytatott fűrésztő nyomozás utáni kiderítése, elfogása és a bűnjelek biztosítása körül munkálatlan buzgalommal és kitartással működött.

Varga István I. örmester, mivel mint egy bányamunkás-sztrájk színhelyére karbatalom gyanánt összpontosított legénység parancsnoka a békétlenkedő sztrájk-tömeeggel szemben tapintatos ügyességet, lelkiismeretes pontosságot és fáradhatatlan buzgóságot kifejtve, a sztrájkügy különbeni komoly következményeinek elejét vette.

Kiss József és Lázár József csendőrök, a Rimakokava községben, 1911. évi augusztus 3-án pusztított nagyobb-

mérvü tűzveszedelem, illetve az ottani csendőrlaktanya égése alkalmával az oltás és vagyonmentés körül rendkívüli odaadással, férfias elszántsággal, példászerű szorgalommal és kötelességbűséggel kifejtett tevékenységükért.

Nagy Imre L. őrsvezető cz. őrmester 15 és Orgics Péter csendőr cz. őrsvezető 13 éven felüli csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan kiváló szorgalommal és kötelességbűséggel kifejtett eredményes tevékenységükért.

Forró Mihály cz. őrsvezető másodaltiszt, Keskeny József és Maticsák Sándor csendőr cz. őrsvezetők, a Kisgejőcz községben pusztított nagymérvü tűzveszedelem alkalmával az oltás és vagyonmentés körül kifejtett odaadó szorgalmuk és férfias elszántságukért.

Jámbor György és Péter Péter őrsvezető cz. őrmesterek és Dovecz Sámuel cz. őrsvezető másodaltiszt, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiválóan buzgó, kötelességbű és eredményes tevékenységükért.

Holló Sándor, Szabó Imre őrsvezető ez. őrmesterek és Dósa István cz. őrsvezető másodaltiszt, 27 rendbeli betöréses lopás ügyében vezetett bosszas nyomozás folyamán felette nehéz körülmények között kiváló buzgalommal, férfias kitartással és akaraterővel kifejtett eredményes tevékenységükért.

Vigh József cz. őrsvezető másodaltiszt, a közbiztonsági szolgálat terén különböző alkalmaztatásaiban kiváló buzgalommal és példászerű kötelességbűséggel kifejtett eredményes tevékenységéért.

Horváth György csendőr cz. őrsvezető, egy kutban dolgozó és annak bedölése által legott betemetett munkás életének megmentése körül gyors intézkedéssel, leleményes ügyességgel és kiváló odaadással kifejtett tevékenységéért.

Ács István csendőr, 14 rendbeli lopás ügyében megszakítás nélkül 309 órán át és több vármegye területén fogatosított fárasztó nyomozás folyamán lankadatlan szorgalommal, kitartó és rendkívüli kötelességbűséggel kifejtett eredményes tevékenységéért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Balogh Bartba András cz. őrmester, mivel Felsőfernevezely községben az 1910. évben nagymértékben fellépett hasihagymáz elfojtása és a fertőzés elhuzozolásának megakadályozása körül, veszélyt nem ismerő elszántsággal, férfias bátorsággal és körültekintéssel járt el, mi által a veszélyes ragály tovaterjedésének elajét vette.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

László Antal cz. őrsvezető másodaltiszt, Miltsevits Ignác, Pakucs Dénes, Cserényi Imre, Harangi Károly, Póczos István és Rácz Jeremiás csendőrök, egy bánya-

munkás-sztrájk szinbelyén teljesített karhatalmi szolgálat alkalmával a törvényes rend és csend fenntartása körül kifejtett buzgó és kötelességbű tevékenységükért.

Binda Gusztáv csendőr cz. őrsvezető, Turgyán János, Mihó Sándor és Péter Miklós csendőrök, 27 rendbeli betöréses lopás ügyében vezetett hosszas nyomozás folyamán kiváló buzgósággal és kötelességbűséggel kifejtett eredményes tevékenységükért.

Oláh Gyurka András csendőr, egy kutban dolgozó s legott betemetett munkás életének megmentése körül lankadatlan szorgalommal és kötelességbűséggel kifejtett tevékenységéért.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Dobor Pál cz. őrsvezető, Varga János, Tóth Vendel csendőr cz. őrsvezetők, Székely Miklós, Gellén Ferencz, Voda György, Demény Sándor, Tözsér László, Mészáros Dávid, Simándán Pál és Mihele József csendőrök, mivel a mult évben Felsőfernevezely községben nagymértékben fellépett hasihagymáz elfojtása s a ragály tovaterjedésének megakadályozása körül buzgó tevékenységgel jártak el.

Előléptetett:

Az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1911 október 1-ével:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Schwarcz Albert csendőr, *csendőr cz. őrsvezetővé.*

Katonai szolgálati jel:

A III. osztályu tiszt szolgálati jellel ellátott:
a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Pál Lajos őrnagy, 1911 október 17-én.

A I. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Kacsó József járásőrmester, 1911 október 25-én.

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Haász István cz. őrmester, 1911 október 28-án;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Miklós Dénes, Bálint Dénes cz. őrmesterek, Jubák Márton és Simon János cz. őrsvezetők, 1911 október 24-én, Szép János és Tamás Ignác cz. őrsvezetők, 1911 október 25-én, Illyés Mihály cz. őrmester, október 27-én.

Járőrvezetői jelvényvel elláttattak:

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Tomi Traján, Geozó Kálmán, Kovács Péter, Fülöp Péter, Goga György, Markoly Antal, László Ignác, Ar-

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRNTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI. TEREZ-KÖRUT 8. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. : : Telefon 88-59.

BUTOR

mánkó Péter, Kanabé János, Mikola András, Tóth Lázár, Istváncsuj Dénes, Bilibok Péter és Fula József csendőrök.

Jelvény pótdíj.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur a f. évi 102,664/16. számú rendeletével Németh József II. számú csendőrkerületbeli járásörmester részére, a koronás ezüst érdemkereszt után illetékes napi 32 fillérből álló jelvény pótdíjnak 1911 november 1-től való folyósítását engedélyezte.

Névváltoztatás:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Sztaics Szlavkó csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur 1911. évi 147,005/VI—a. szám alatt kelt engedélye alapján, vezetéknevét «Szigeti»-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Bogszán Iván csendőr cz. őrsvezető, Peters Juliánával, 1911 október 15-én, Pancsován.

Sajgó István cz. őrsvezető, Zalányi Elizzel, 1911 okt. 8-án, Kajántón.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 800 korona, Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Kérvények a budapesti kir. kereskedelmi- és váltótörvényszék elnökéhez 1911. évi december 4-ig.

Egy hivatalozolgai állás a zalaegerszegi magyar kir. pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 280 korona, esetleg természetbeni lakás. Buhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. — Kérvények a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1911. évi december hó 15-ig.

Egy hivatalozolgai állás a marosújvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Buhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a gynlafehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1911 évi nov. 20-ig.

Egy-egy folyamfelvigyázói állás Aradon és Soborsinban. Fizetés 300 korona és szabályszerű személyi pótlék. Lakpénz Aradon 320 korona, Soborsinban 160 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi próbaszolgálat. Gyakorlati vizsga letétele. Kérvények az aradi m. kir. folyammérnöki hivatalhoz 1911. évi december 1-ig.

Egy rendőrbiztosi állás Borosjenő községben. Fizetés 1200 korona. Természetbeni egyenruha. Négy középiskolai osztály, vagy e helyett azt igazolja, hogy mint őrmester vagy mint csendőrőrsvezető szolgált. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a borosjenői járási fősolgabíróhoz 1911. évi november hó 30-ig.

ÓRÁK, ÉKSZEREK

ezüstneműek, china-ezüst disztárgyak

kizárólag legfinomabb minőségben gyártáron beszerezhetők.

Legújabb angol rendszerű
részletfizetési
módozatok mellett is.

REICH MÓR és FIA
ékszerkészítők és órásk
SZEGED 19.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

3-szori bekenésre meg- szabadul kelle- metlen láb-, kéz- és hónaljzadásától a Riesz-féle kenőcs használata által. 120 fillér beküldése ellenében bérmentve, utánvéttel 175 fillérért szállítja Riesz A. gyógyszerész Szent János gyógy- szertára, Budapest. Széna-tér 1. (Azelőtt Kiskunhalas.) Értéktelen utánzatoktól óva- kodjék. — Postai szétküldés naponként. — Gyógyszerkülönlegességek nagy raktára.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.
könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Örjáratl lapok beszerzése 1912. évi január hó 10-ig.

